

Gemeente Amsterdam
Bureau Onderzoek en Statistiek

Verkiezingen 2012

Tweede Kamer

Voorlopige uitslag Amsterdam

Project: 12213 Verkiezingen Tweede Kamer 2012

In samenwerking met:

Dienst Basisinformatie/Bureau Verkiezingen

Samenstelling publicatie:

Jeroen Slot

Cor Hylkema

Oudezijds Voorburgwal 300
1012 GL Amsterdam
Telefoon 020 251 0464
Telefoon 020 251 0420

Postbus 658
1000 AR Amsterdam
Fax 020 251 0333
www.os.amsterdam.nl

Amsterdam, 13 september 2012

Inhoud

Grote winst voor VVD en PvdA	3
Tabel 1 Verkiezingen Tweede Kamer 2012 (voorlopige uitslag)	4
Figuur 1 Uitgebrachte geldige stemmen, 1970-2012 (procenten)	5
Figuur 2 Winst en verlies per partij, 2012 t.o.v. 2010	5
Figuur 3 Uitgebrachte geldige stemmen, 2010 en 2012 (procenten)	6
Figuur 4 Opkomstpercentages 1970-2012	6
Tabel 2 Verkiezingen Tweede Kamer 2012 naar stadsdelen (voorlopige uitslag - procenten)	7

Begrippen

Wie mag stemmen voor de Tweede Kamer? (kiesgerechtigde)

U mag gaan stemmen op 12 september 2012 als u:

- Op de dag van de kandidaatstelling (2 augustus 2012) in de Gemeentelijke Basisadministratie ingeschreven staat.
- Op de dag van de kandidaatstelling de Nederlandse nationaliteit bezit.
- Op de dag van de stemming 18 jaar of ouder bent en
- **Niet** uitgesloten bent van het Kiesrecht.
- Zich kunt legitimeren met een identiteitsbewijs. Uw identiteitsbewijs mag op 12 september 2012 (de dag van de stemming) maximaal vijf jaar verlopen zijn.

Daarnaast mag u bij de Tweede Kamerverkiezing gaan stemmen als u als Nederlander woonachtig bent in het buitenland en zich tijdig als kiezer hebt laten registreren bij de burgemeester van Den Haag. Dit kunt u doen vanaf zes maanden tot maximaal zes weken voor de verkiezing door het benodigde registratieformulier in te vullen op de website van de Gemeente Den Haag.

Opkomstpercentage Het percentage uitgebrachte stemmen van het totaal aantal kiesgerechtigden.

Uitgebrachte geldige stemmen Stemmen uitgebracht bij de verkiezingen die niet ongeldig zijn.

Stempas Bij verkiezingen maakt de gemeente gebruik van de stempas. Met de stempas kunt u in elk willekeurig stembureau in Amsterdam uw stem uitbrengen. Op de stempas staat voor het gemak het dichtstbijzijnde stembureau vermeld.

Grote winst voor VVD en PvdA

De verkiezingen voor de Tweede Kamer zijn, anders dan in de zomer werd verwacht, uitgelopen op een race tussen VVD en PvdA, met als inzet welke partij de grootste zou worden. De VVD is daarbij, net als in 2010, als winnaar uit de strijd gekomen. Beide partijen haalden aanmerkelijk meer zetels dan twee jaar geleden, zowel ten koste van het midden (CDA), als de flanken (GroenLinks en PVV).

De opkomst lag een fractie lager dan in 2010. Daarbij kunnen verschillende factoren een rol hebben gespeeld: het feit dat de verkiezingen elkaar snel opvolgen, de relatief korte campagne, aansluitend op de vakantie, de intensieve campagne die behalve onderscheid ook verwarring kan veroorzaken en de beperkte motivatie voor kiezers van PVV, SP en GroenLinks om te gaan stemmen, gegeven de positie van deze partijen in de campagne (en de weerspiegeling daarvan in de peilingen).

De uitslag in Amsterdam volgt in grote lijnen de landelijke trend. Wel blijkt dat de PvdA minder te hebben gewonnen dan landelijk. Dat geldt in iets mindere mate ook voor de VVD, terwijl D66 en SP juist beter presteerden dan landelijk. GroenLinks is net als landelijk de grote verliezer, evenals de PVV. Ook het CDA, dat in Amsterdam veel kleiner is dan landelijk, verloor.

Uitgesplitst naar stadsdeel, valt op dat de VVD in Zuid de grootste partij is geworden en ook meer heeft gewonnen dan in de stad gemiddeld. Dat laatste geldt ook voor D66. De PvdA verloor in Zuid stemmen. Datzelfde patroon geldt in minder sterke mate ook voor Centrum.

In vergelijking met andere grote steden valt op dat met name in studentensteden als Nijmegen, Utrecht en Groningen de PvdA wel meer won dan in Amsterdam en ook meer dan de VVD. Daarbij speelt mogelijk een rol dat de PvdA al in 2010, als thuisbasis van lijsttrekker Cohen, al relatief hoog scoorde. In steden met een relatief groter aandeel rechtse kiezers lagen winst van VVD en PvdA dicht bij elkaar of won de VVD, net als in veel suburbane gebieden, meer.

Tabel 1 Verkiezingen Tweede Kamer 2012 (voorlopige uitslag)

lijst	politieke groepering	pol. gr. afgekort	absoluut			procenten		
			TK2010	PS2011	TK2012	TK2010	PS2011	TK2012
1	VVD	VVD	64798	45720	75474	16,8	15,4	19,4
2	Partij van de Arbeid (P.v.d.A.) 1)	PVDA	135816	84869	139520	35,3	28,5	35,9
3	PVV (Partij voor de Vrijheid)	PVV	36172	24901	23834	9,4	8,4	6,1
4	Christen Democratisch Appèl (CDA)	CDA	12705	9018	8468	3,3	3,0	2,2
5	SP (Socialistische Partij) 2)	SP	27890	31168	35771	7,2	10,5	9,2
6	Democraten 66 (D66)	D66	45613	46394	58741	11,8	15,6	15,1
7	GROENLINKS 3)	GROENLIN	48190	37785	21159	12,5	12,7	5,4
8	ChristenUnie *	CU	3405	2433	3226	0,9	0,8	0,8
9	Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) *	SGP	274		551	0,1		0,1
10	Partij voor de Dieren	PVDD	6927	8207	12050	1,8	2,8	3,1
11	Piratenpartij	PIRATENP	603		2097	0,2		0,5
12	Partij voor Mens en Spirit (MenS)	MENS	917		720	0,2		0,2
13	Nederland Lokaal	NL			62			0,0
14	Libertarische Partij (LP)	LP			291			0,1
15	Democratisch Politiek Keerpunt DPK	DPKDPK			240			0,1
16	50PLUS	50PLUS		2848	5190		1,0	1,3
17	Liberaal Democratische Partij (LibDem)	LDP			155			0,0
18	Anti Europa Partij	AEP			78			0,0
19	SOPN	SOPN			540			0,1
20	Partij van de Toekomst (PvdT)	PVDT			447			0,1
21	Politieke Partij NXD	PPNXD			71			0,0
	TROTS OP NEDERLAND LIJST RITA VERDONK	TROTSOPN	1067			0,3		
	Lijst 17 (Feijen)	LIJST_17	226			0,1		
	Partij één	Pé	189			0,0		
	Lijst 19 (Lacélé)	LIJST_19	123			0,0		
	Nieuw Nederland	NN	93			0,0		
	De Groenen	DG		803			0,3	
	Ouderenpartij Noord-Holland	OudpNH		3342			1,1	
	totaal geldige stemmen		385008	297488	388685	100	100	100
	blanco/ongeldige stemmen		2110	1526	2678			
	totaal stemmen		387118	299014	391363			
	kiesgerechtigden		546620	551475	560467			
	opkomstpercentage					70,8	54,2	69,8

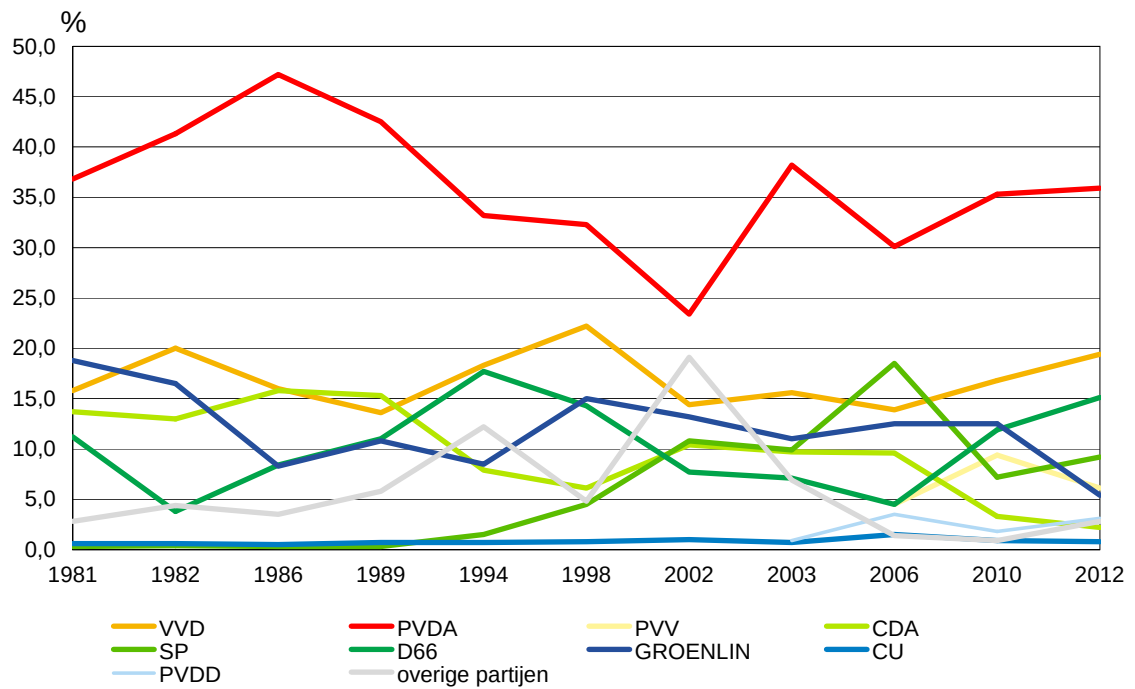
1) Combinatie met lijst 5 en 7.

2) Combinatie met lijst 2 en 7.

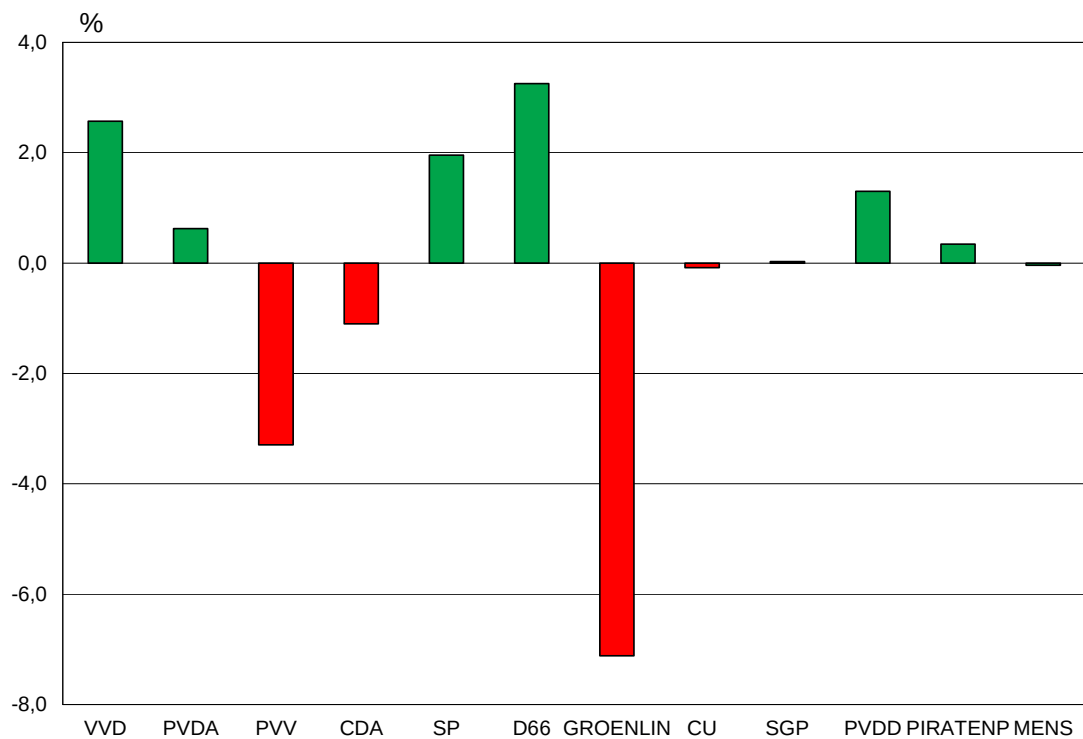
3) Combinatie met lijst 2 en 5.

* In 2011 ChristenUnie-SGP.

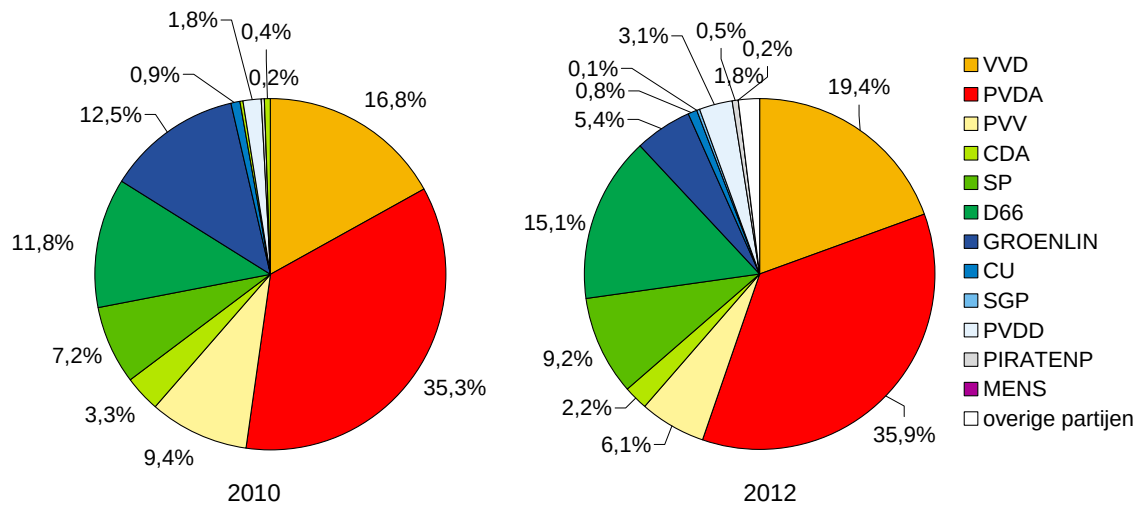
Figuur 1 Voorlopige uitslag Verkiezingen Tweede Kamer: uitgebrachte geldige stemmen, 1981-2012 (procenten)

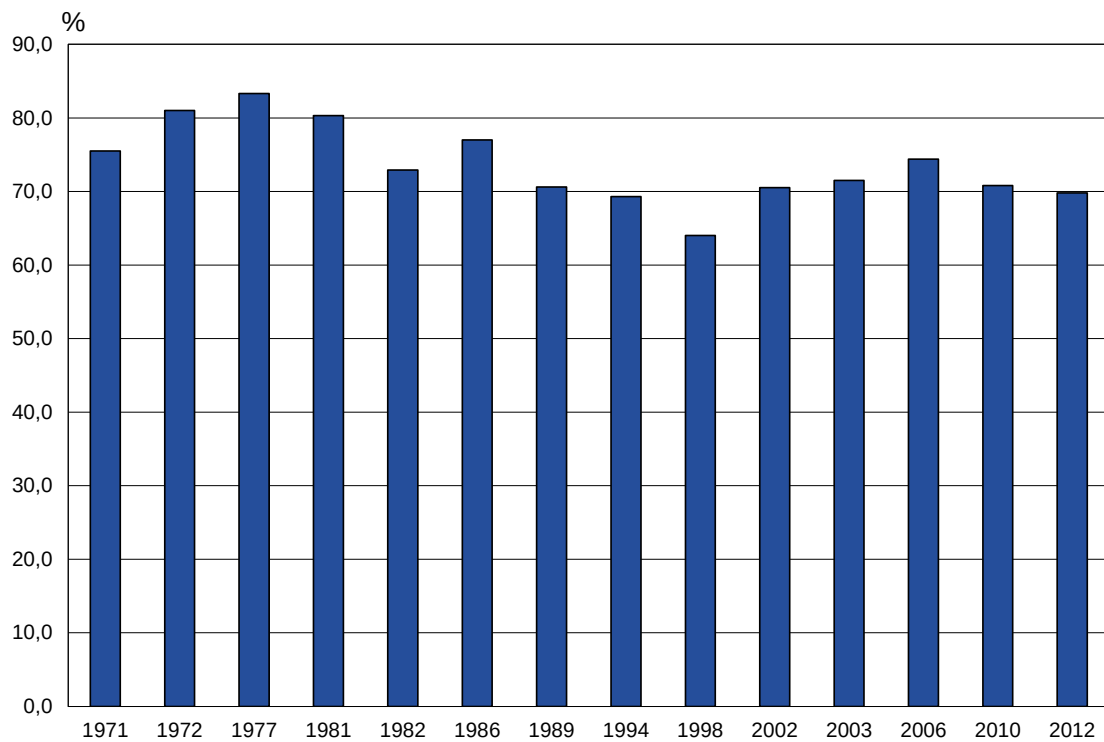
Figuur 2 Voorlopige uitslag Verkiezingen Tweede Kamer: winst en verlies per partij, 2012 t.o.v. 2010

Figuur 3 Voorlopige uitslag Verkiezingen Tweede Kamer: uitgebrachte geldige stemmen, 2010 en 2012 (procenten)

Figuur 4 Verkiezingen Tweede Kamer: opkomstpercentages 1971-2012

Tabel 2 Voorlopige uitslag Verkiezingen Tweede Kamer 2012 naar stadsdelen (procenten)

lijst	politieke groepering	Centrum		Westpoort		West	
		2010	2012	2010	2012	2010	2012
1	VVD	18,5	20,7	15,1	19,3	14,6	16,9
2	Partij van de Arbeid (P.v.d.A.) 1)	31,9	31,5	32,0	31,0	35,7	36,0
3	PVV (Partij voor de Vrijheid)	5,1	3,1	6,5	3,7	6,9	4,4
4	Christen Democratisch Appèl (CDA)	2	1,2	2,0	1,5	2,3	1,5
5	SP (Socialistische Partij) 2)	6,4	8,6	7,7	8,6	6,9	9,5
6	Democraten 66 (D66)	15,9	21,3	18,5	22,1	14,0	18,2
7	GROENLINKS 3)	16,8	7,4	14,6	6,4	16,0	6,9
8	ChristenUnie	0,5	0,5	1,1	0,8	0,7	0,6
9	Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)	0,1	0,1	0,2	0,4	0,0	0,1
10	Partij voor de Dieren	2,1	3,7	1,5	4,0	2,0	3,7
11	Piratenpartij	0,2	0,6	0,3	1,1	0,2	0,7
12	Partij voor Mens en Spirit (MenS)	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2
13	Nederland Lokaal		0,0		0,0		0,0
14	Libertarische Partij (LP)		0,1		0,0		0,1
15	Democratisch Politiek Keerpunt DPK		0,0		0,0		0,0
16	50PLUS		0,8		0,5		0,9
17	Liberaal Democratische Partij (LibDem)		0,0		0,0		0,0
18	Anti Europa Partij		0,0		0,0		0,0
19	SOPN		0,1		0,1		0,2
20	Partij van de Toekomst (PvdT)		0,0		0,2		0,1
21	Politieke Partij NXD		0,0		0,0		0,0
	vorige partijen	0,3		0,4		0,3	
	totaal geldige stemmen	100		100		100	
	opkomstpercentage	86,5	89,8	462,8	460,8	68,4	65,4

1) Combinatie met lijst 5 en 7.

2) Combinatie met lijst 2 en 7.

3) Combinatie met lijst 2 en 5.

Tabel 2 Voorlopige uitslag Verkiezingen Tweede Kamer 2012 naar stadsdelen (procenten)

lijst	politieke groepering	Nieuw-West		Zuid		Oost	
		2010	2012	2010	2012	2010	2012
1	VVD	14,5	18,0	25,7	29,7	14,4	15,7
2	Partij van de Arbeid (P.v.d.A.) 1)	39,5	40,7	28,8	27,8	37,4	37,8
3	PVV (Partij voor de Vrijheid)	15,3	10,1	6,2	3,7	6,3	4,6
4	Christen Democratisch Appèl (CDA)	5,1	3,9	3,7	2,2	2,4	1,7
5	SP (Socialistische Partij) 2)	7,8	9,4	5,5	6,9	7,2	9,5
6	Democraten 66 (D66)	6,8	8,0	11,6	19,0	16,0	16,8
7	GROENLINKS 3)	7,3	2,9	15,1	4,8	13,0	7,8
8	ChristenUnie	1,1	1,1	0,7	0,7	0,7	0,8
9	Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1
10	Partij voor de Dieren	1,5	2,3	1,8	3,1	1,8	3,0
11	Piratenpartij	0,1	0,4	0,1	0,4	0,1	0,6
12	Partij voor Mens en Spirit (MenS)	0,2	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2
13	Nederland Lokaal		0,0		0,0		0,0
14	Libertarische Partij (LP)		0,1		0,1		0,1
15	Democratisch Politiek Keerpunt DPK		0,1		0,0		0,1
16	50PLUS		2,3		0,9		0,9
17	Liberaal Democratische Partij (LibDem)		0,0		0,0		0,0
18	Anti Europa Partij		0,0		0,0		0,0
19	SOPN		0,1		0,1		0,1
20	Partij van de Toekomst (PvdT)		0,2		0,1		0,1
21	Politieke Partij NXD		0,0		0,0		0,0
	vorige partijen	0,7		0,2		0,4	
	totaal geldige stemmen	100		100		100	
	opkomstpercentage	64,2	60,6	79,0	79,3	71,8	71,3

1) Combinatie met lijst 5 en 7.

2) Combinatie met lijst 2 en 7.

3) Combinatie met lijst 2 en 5.

Tabel 2 Voorlopige uitslag Verkiezingen Tweede Kamer 2012 naar stadsdelen (procenten)

lijst	politieke groepering	Noord		Zuidoost		Amsterdam	
		2010	2012	2010	2012	2010	2012
1	VVD	11,7	14,5	10,9	11,6	16,8	19,4
2	Partij van de Arbeid (P.v.d.A.) 1)	33,6	37,0	46,9	50,8	35,3	35,9
3	PVV (Partij voor de Vrijheid)	21,6	14,6	9,9	7,0	9,4	6,1
4	Christen Democratisch Appèl (CDA)	4,4	3,1	3,6	1,8	3,3	2,2
5	SP (Socialistische Partij) 2)	10,1	11,9	9,2	11,4	7,2	9,2
6	Democraten 66 (D66)	5,6	7,0	5,9	6,9	11,8	15,1
7	GROENLINKS 3)	8,7	3,6	9,1	3,1	12,5	5,4
8	ChristenUnie	1,0	1,0	1,9	1,5	0,9	0,8
9	Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)	0,1	0,2	0,1	0,3	0,1	0,1
10	Partij voor de Dieren	1,9	3,0	1,5	2,4	1,8	3,1
11	Piratenpartij	0,2	0,5	0,2	0,6	0,2	0,5
12	Partij voor Mens en Spirit (MenS)	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
13	Nederland Lokaal		0,0		0,0		0,0
14	Libertarische Partij (LP)		0,1		0,1		0,1
15	Democratisch Politiek Keerpunt DPK		0,2		0,1		0,1
16	50PLUS		2,7		1,9		1,3
17	Liberaal Democratische Partij (LibDem)		0,0		0,1		0,0
18	Anti Europa Partij		0,0		0,0		0,0
19	SOPN		0,1		0,1		0,1
20	Partij van de Toekomst (PvdT)		0,2		0,2		0,1
21	Politieke Partij NXD		0,0		0,0		0,0
	vorige partijen	0,9		0,5		0,4	
	totaal geldige stemmen	100		100		100	
	opkomstpercentage	63,0	61,5	58,3	58,3	70,8	69,8

1) Combinatie met lijst 5 en 7.

2) Combinatie met lijst 2 en 7.

3) Combinatie met lijst 2 en 5.